
Sprawozdanie z działalności towarzystw regionanych woj. warszawskiego za rok 1964.

Rocznik Mazowiecki 1, 412-423

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

torem (od 1961 r.) mgrm Stanisławem Kostaneckim. Dział zbiorów specjalnych chlubi się ponad 11 tysiącami starodruków i cennymi rękopisami, poczynając od IX wieku. Liczba odwiedzin w czytelnicy stale wzrasta. W 1960 r. było odwiedzin 3 510, w 1964 — 6 625. W jeszcze większym procencie wzrosła liczba udostępionych jednostek. Biblioteka bierze udział w wypożyczaniu międzybibliotecznym. Ze zbiorów biblioteki korzystali: pracownicy nauki, działacze społeczni, pracownicy zakładów przemysłowych, nauczyciele, studenci, m. in. z otwartych w 1963 r. plockich punktów konsultacyjnych Politechniki Łódzkiej i Szkoły Głównej Planowania i Statystyki, Wieczorowego Uniwersytetu Marksizmu-Leninizmu, słuchacze Studium Nauczycielskiego, młodzież klas wyższych szkół średnich itd.

Oprócz dużych wystaw biblioteka urządziła w 1964 r. 44 okolicznościowe pokazy książek. Te wystawy i pokazy obejrzało indywidualnie i w wycieczkach krajowych i zagranicznych ponad 4 tys. osób, dla których wygłoszono 126 pogadanek o różnej tematyce.

Członkowie i pracownicy Towarzystwa zamieszczali swe prace nie tylko we własnych wydawnictwach TNP, lecz także w „Zeszytach Badań Rejonów Uprzemysławianych” wydawanych przez KBRU Polskiej Akademii Nauk, w „Trybunie Mazowieckiej

Ziemi Płockiej” i w „Polskim Słowniku Biograficznym”. Współpracowano także z Katalogami Centralnymi Biblioteki Narodowej oraz jej Działem Mikrofilmów.

Na obszarze między Olsztynem a Łodzią oraz między Warszawą a Toruniem — Towarzystwo Naukowe Płockie ze swoją stutysięczną biblioteką jest jedyną tego rodzaju placówką. Rozwój jej jest więc żywotną kwestią nie tylko dla Płocka, lecz również dla dużego regionu naszego kraju. Dotychczasową działalność TNP doceniły władze Polski Ludowej. W roku 1964 uchwałą Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie z dnia 14 lipca 1964 r. została nadana Towarzystwu Naukowemu Płockiemu Złota Odznaka za Zasługi dla Województwa Warszawskiego.

Ten wyraz uznania władz wojewódzkich dla pracy Towarzystwa Naukowego Płockiego i jego placówek jest szczególnie miłą tej instytucji, która już w swym pierwszym statucie z 1820 r. do głównych swych zadań zaliczyła badania Mazowsza płockiego z myślą o przyczynianiu się do rozwoju regionu wchodzącego obecnie w skład woj. warszawskiego.

Zadanie to było również wykonywane w XX-leciu Polski Ludowej przez działaczy i pracowników Towarzystwa z pożytkiem dla ziemi płockiej.

Stanisław Kostanecki

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTW REGIONALNYCH WOJ. WARSZAWSKIEGO ZA ROK 1964

TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW ZIEMI CIECHANOWSKIEJ W CIECHANOWIE

Skład zarządu:

Tadeusz Wyrzykowski — prezes,
adwokat

Robert Bartoń — wiceprezes, Wydział Finansowy Prez. PRN

Tadeusz Grzankowski — wiceprezes, rzemieślnik

Jan Korzybski — sekretarz, Wydział Finansowy Prez. PRN

Władysław Jabłoński — skarbnik,

Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Hurtu Spożywczego

Jadwiga Wylazłowska — członek, Przedsiębiorstwo Jajczarsko-Drobiarskie

Pelagia Tyszka — czł., Powiatowa Komenda Straży Pożarnej
Stanisław Pazyra — czł., Polska Akademia Nauk

Wacław Pikus — czł., Związek Nauczycielstwa Polskiego Ciechanów

Wiktor Fronczak — członek, notariusz

Józef Piotrowski — czł., Przeds. Jajczarsko-Drobiarskie

Jadwiga Mickiewicz — czł., nie pracuje

Regina Kwaśniewska — czł., Dyrekcja Budowy Osiedli Robotniczych

Julian Włostowski — czł., Wydział Oświaty i Kultury Prez. PRN.

Ilość członków: 218

TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW ZIEMI MŁAWSKIEJ W MŁAWIE

Skład zarządu:

Ryszard Juszkiewicz — prezes, Sąd Powiatowy w Mławie

Helena Chrzczonowska — wiceprezes, Powiatowe Przedsiębiorstwo Budowlane w Mławie

Zofia Kazenas — sekretarz, Sąd Powiatowy w Mławie

Adam Górski — skarbnik, PKO w Mławie

Edmund Wesołowski — członek, Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Mławie

Roman Klimek — czł., PKS w Mławie

Edmund Grzebski — czł.

Longina Rachočka — czł., ZNP w Mławie

Michał Kowalewski — czł., Prez. MRN w Mławie

Zygmunt Konopka — czł., Powiatowy Związek Cechów w Mławie.

Ilość członków: 357

Sekcje działające w ramach Towarzystwa:

1. Muzealna i ochrony zabytków

2. Ochrony przyrody

3. Fotograficzna

4. Turystyczno-krajoznawcza

5. Wydawnicza

Tematyka zebrań zarządu w roku

1964:

1. Ochrona zabytków

2. Upamiętnienie miejsc straceń

3. Ufundowanie pomnika Żeromskiego

4. Turystyka

5. Działalność wydawnicza i fotograficzna

6. Uczczenie 900-lecia Ciechanowa

7. Sprawy organizacyjne i finansowe

8. Działalność odczytowa i propagandowa.

Sekcje działające:

1. Ogólna

2. Techniczna

3. Historyczna

4. Grobownictwa.

Tematyka zebrań zarządu w roku

1964:

1. Sprawy Muzeum — likwidacja długów

2. Przygotowanie obchodów XXV-lecia walk wrześnieowych pod Mławą

3. Sprawy personalne

4. Budowa mauzoleum

5. Współdziałanie Towarzystwa w przygotowaniach obchodów XX-lecia PRL.

Prace naukowo-badawcze podjęte przez Towarzystwo w 1964 r.

1. Powstanie styczniowe — Ryszard Juszkiewicz

2. Walki graniczne Armii Modlin — Ryszard Juszkiewicz

3. Zdobycie Mazowsza mławskiego przez wojska radzieckie — Ryszard Juszkiewicz

4. Struktura przemian społecznych mieszkańców Mławy — Ryszard Juszkiewicz.

Działalność kulturalno-oświatowa:

Odczyty:

1. Powstanie styczniowe w regionie mławskim — prelegenci: Ryszard Juszkiewicz, Adam Górski

2. Walki graniczne Armii Modlin — Ryszard Juszkiewicz.

Sesje popularnonaukowe:

1. Walki na przedpolu Mławy rok 1939

KOŁO MIŁOŚNIKÓW DAWNEJ ZIEMI GARWOLIŃSKIEJ W GARWOLINIE

Skład zarządu:

mgr Eugeniusz Zaręba — prezes,
Pow. Zarząd Kółek Rolniczych

Marian Turek — członek, prac. Sanatorium

Henryk Frelek — czł., prac. Powiatowego Domu Kultury.

Ilość członków: 21

Sekcje działające:

1. Historyczna

2. Krajoznawczo-turystyczna

3. Życia współczesnego.

Tematyka zebrań zarządu w roku 1964:

1. Włączenie się do konkursu pt. „Ludzie, fakty, osiągnięcia w moim środowisku w okresie 20-lecia” (sekcja życia współczesnego).

2. Sprawa zorganizowania uroczystości związanych ze 170 rocznicą bitwy pod Maciejowicami (sekcja historyczna).

3. Wycieczki krajoznawczo-tury-

2. Wyzwolenie Mazowsza północnego przez wojska radzieckie.

Działalność muzealna, gromadzenie zbiorów:

Duża ilość materiałów dotycząca okupacji, etnografia, kultura materialna.

Udział Towarzystwa w akcjach politycznych i kulturalno-oświatowych regionu i ogólnowojewódzkie:

1. 100-lecie powstania styczniowego

2. XXV-lecie września

3. XX-lecie PRL.

styczne po powiecie garwolińskim (sekcja krajoznawczo-turystyczna).

Prace naukowo-badawcze podjęte przez Towarzystwo w roku 1964:

1. Monografia m. Garwolina — mgr Kosacki

Działalność kulturalno-oświatowa:

Odczyty:

1. Bitwa pod Maciejowicami — prel. H. Frelek

2. Powstanie styczniowe 1863/64 ze szczególnym uwzględnieniem bitew i potyczek w pow. garwolińskim — prel. H. Frelek

3. Zabytki pow. garwolińskiego — H. Frelek

4. Sztuka ludowa pow. garwolińskiego — M. Turek.

Imprezy okolicznościowe:

Uroczystość poświęcona bitwie pod Maciejowicami.

Sesja popularnonaukowa:

170 rocznica powstania kościuszkowskiego.

Działalność muzealna, gromadzenie zbiorów:

Zebrało wiele monet z różnych wieków i broń z powstania styczniowego. Ostatnio znaleziono broń prawdopodobnie z powstania listopadowego.

Udział Towarzystwa w akcjach politycznych i kulturalno-oświatowych regionu i ogólnowojevodzkie:

Udział w konkursie pt. „Ludzie, fakty, wydarzenia w moim środowisku w okresie 20-lecia” — rezultat: zdobycie pierwszej nagrody wojewódzkiej i jedno wyróżnienie.

STOWARZYSZENIE ROZWOJU MIĘDZYBOROWA W MIĘDZYBOROWIE

Skład zarządu:

Paweł Hopko — przewodniczący
Henryk Głogowski — wiceprzewodniczący

Danuta Sokołowska — wiceprzewodnicząca

Krystyna Kryszowska — sekretarz
Anna Morkowska — skarbnik
Mieczysław Polak — członek
Tadeusz Kłos — czł.

Irena Wiśniewska — czł.
inż. Jan Dobrowolski — czł.

Ilość członków: 86

Sekcje działające:

1. Kulturalno-oświatowa
2. Ochrony przyrody
3. Ekonomiczno-budowlana
4. Finansowo-budżetowa.

Tematyka zebrań zarządu w roku 1964:

1. Organizowanie czynów społecznych mających na celu rozwój osiedla Międzyborowa przy współpracy GRN

2. Działalność kulturalno-oświatowa

3. Odczyty

4. Kursy języków obcych

5. Zabawy

6. Ochrona przyrody.

Prace społeczne podjęte przez Towarzystwo w roku 1964:

Czyn społeczny zorganizowany staraniem prezesa Pawła Hopko — leszowanie dróg. Przywieziono 567 wywrotek samochodowych leszu, w czynie społecznym rozrzucono 397 wywrotek leszu.

Działalność kulturalno-oświatowa:

Odczyty:

1. Czy hodowla kur się opłaca? — prelegent P. Hopko
2. O lotach kosmicznych — prel. red. J. Zawada.

Imprezy okolicznościowe:

Zabawa taneczna w dniu 1 Maja.

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ MIŃSKA MAZOWIECKIEGO W MIŃSKU MAZOWIECKIM

Skład zarządu:

St. Ciąćka — prezes, dyrektor Liceum Ogólnokształcącego

A. Cabaj — wiceprezes, rencista
M. Bojankowa — sekretarz, nauczycielka

S. Zienkiewicz — skarbnik, urzędnik banku

S. Szajkowska — bibliotekarka Towarzystwa, nauczycielka

S. Jurkowski — członek, WK ZSL

A. Stelmaszczyk — czł., rencista

M. Służewska — czł., urzędniczka
MHD
Ilość członków: 102

Sekcje działające:

1. Historyczna
2. Historii rzemiosł i przemysłu.

Tematyka zebrań zarządu w roku 1964:

1. Przygotowanie sesji popularnonaukowej
2. Wydanie materiałów sesji popularnonaukowej.

Prace naukowo-badawcze podjęte przez Towarzystwo w roku 1964:

Inwentaryzacja d. młynów wodnych, wiatraków i kuźnic — A. Cabaj.

TOWARZYSTWO MUZYCZNE W PRUSZKOWIE

Skład zarządu:

Ryszard Sterlus — prezes, Zakłady Materiałów Biurowych

Jerzy Strzelecki — wiceprzewodniczący, Zakłady Badań i Dośw. Ceramicznych

Wiesław Masalski — sekretarz, CBKO Pruszków

Irena Kowalska — skarbnik

Janina Kowalczyk — czł.

Zygmunt Wojtulewicz — czł., Centralny Związek Spółdz.

Paweł Wojacek — czł., Wojewódzkie Zakłady Przemysłu Terenowego MB w Warszawie

Ilość członków: 65

Sekcje działające:

1. Wokalna — chór przy Tow. Muzycznym
2. Muzyczna — zespół akordeonistów.

Tematyka zebrań zarządu w roku 1964:

1. Przygotowanie uroczystości związanej ze Świętem Kobiet

Działalność kulturalno-oświatowa:

Odczyt:

1. Monografia Siennicy — prel. St. Ciąčka.

Sesje popularnonaukowe:

1. Historia miasta i powiatu Mińska Mazowieckiego
2. Przebieg powstania styczniowego na terenie powiatu.

Działalność muzealna, gromadzenie zbiorów:

Inwentaryzacja eksponatów dla przyszłego Muzeum Regionalnego w Mińsku Mazowieckim.

Działalność wydawnicza:

Materiały sesji popularnonaukowej — 82 strony — 550 egz.

2. Zorganizowanie koncertu z okazji XX-lecia PRL

3. Sprawy koncertów i audycji umuzykalniających

4. Sprawy organizacyjne Ogniska Muzycznego

5. Powołanie filii Ogniska Muzycznego w dzielnicy Żbików

6. Organizacja Dnia Nauczyciela.

Działalność kulturalno-oświatowa:

Odczyty:

1. O twórczości Chopina — prel. prof. Mikłaszewski

2. O Warszawie — prelegent z telewizji

3. Twórczość muzyczna polskich kompozytorów — prelegent ze studentckiego klubu Pro-musica „ŁAZIENKI”.

Imprezy okolicznościowe:

1. Audycja muzyczna
2. Koncert muzyczny dla społeczeństwa Pruszkowa z okazji XX-lecia PRL
3. Koncert muzyczno-wokalny z okazji Dnia Kobiet

4. Koncerty muzyczne w czterech szkołach z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka.

Udział Towarzystwa w akcjach politycznych i kulturalno-oświatowych regionu i ogólnowojewódzkie:

TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW ZIEMI OSTROWSKIEJ W OSTROWI MAZOWIECKIEJ

Skład zarządu:

Stanisław Godlewski — prezes,
Prezydium PRN

Jan Kaczyński — wiceprzewodniczący, nauczyciel

Maria Muraszko — wiceprzewodnicząca, Biblioteka Powiatowa

Mieczysław Bartniczak — sekretarz, KP PZPR

Henryk Jankowski — członek,
Prez. PRN

Stanisław Popiołek — czł., Prez.
PRN

Jerzy Dąbrowski — czł.

Lucyna Domanowska — czł.

Jan Marczyk — czł.

Józef Niniewski — czł., Prez. PRN

Jerzy Malaj — czł., Prez. PRN

Roman Sasinowski — czł., ZNP

Edward Tyszko — czł.

E. Żarkow — czł.

Ilość członków: 92

Sekcje działające:

1. Badań regionalnych

2. Imprezowa

3. Organizacyjna.

Tematyka zebrań zarządu w roku 1964:

1. Sprawozdanie z działalności statutowej za rok 1963

2. Udział Towarzystwa w obchodach XX-lecia i 530-lecia Ostrowi Mazowieckiej

3. Plan regionalny na rok 1964

4. Podział na sekcje

5. Spotkanie z T. L. Młynarskim.

Prace naukowo-badawcze podjęte przez Towarzystwo w 1964 r.:

W środowiskach szkolnych i przy zakładach przemysłowych miasta Pruszkowa organizowano audycje umuzykalniające i koncerty muzyczne z udziałem uczniów i nauczycieli Ogniska Muzycznego.

1. Włocianie w bitwie pod Nagoszewem — M. Bartniczak

2. Walka o utrwalenie władzy ludowej

3. Ruch oporu w czasie okupacji — Z. Kempisty.

Działalność kulturalno-oświatowa:

Odczyty:

1. Wykopaliska w Kamionie — prelegent T. Węgrzynowicz

2. Z dziejów ziemi niwskiej — M. Bartniczak

3. Bitwa pod Nagoszewem — M. Bartniczak

4. 20 lat PRL w powiecie — M. Bartniczak

5. 20 lat PRL w powiecie — St. Godlewski

6. Kampania wrześniowa — Z. Kempisty

7. Okupacja hitlerowska w powiecie — M. Bartniczak.

Imprezy okolicznościowe:

1. 530 lat Ostrowi Mazowieckiej

2. Kultura na prowincji

3. XXV-lecie bitwy pod Andrzejem.

Sesje popularnonaukowe:

Okupacja hitlerowska w powiecie Ostrow Mazowiecka.

Działalność muzealna, gromadzenie zbiorów:

Sporządzenie odpisów dokumentów dotyczących historii powiatu ostrowskiego.

Udział Towarzystwa w akcjach politycznych i kulturalno-oświatowych regionu i ogólnowojewódzkie:

1. Udział w obchodach XX-lecia PRL
2. Udział w obchodach XXV rocznicy napaści hitlerowskiej na Ostrów Mazowiecką.

- Działalność wydawnicza:*
1. Bibliografia m. Ostrowi Mazowieckiej — 2 strony — 900 egz.
  2. Bibliografia utworów T. L. Młynarskiego — 14 stron — 200 egz.

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ SEROCKA W SEROCKU

Skład zarządu:

Stanisław Jakubczak — prezes, kierownik Szkoły Podstawowej w Serocku

Jerzy Osiecki — sekretarz, nauczyciel

Anna Niegowska — skarbnik, prac. Ośrodka Zdrowia w Serocku

Helena Zakrzewska — członek, nauczycielka

Władysław Stefańczyk — czł., emeryt

Leokadia Kapuścińska — czł., lekarz dentysta

Zdzisław Zadrozny — czł., prez. GS.
Ilość członków: 18

Tematyka zebrań zarządu w roku 1964:

1. Zebranie organizacyjne Towarzystwa Przyjaciół Serocka w dniu 27 listopada 1964 r.

2. Nakreślenie wytycznych do pracy Towarzystwa.

Prace naukowo-badawcze podjęte przez Towarzystwo w roku 1964:

Badania archeologiczne.

Działalność kulturalno-oświatowa:
Odczyty:

Z okazji 1000-lecia miasta i XX rocznicy PRL przemawiał prof. dr Zdzisław Rajewski, dyr. Muzeum Archeologicznego.

Imprezy okolicznościowe:

W związku z obchodami 1000-lecia Serocka i XX rocznicy PRL wystąpił zespół artystyczny Dyrekcji Poczty i Telegrafów z Warszawy i Wojska Polskiego z Modlina.

Działalność muzealna, gromadzenie zbiorów:

Nauczycielka Szkoły Podstawowej w Serocku, ob. Zakrzewska Helena, gromadzi zbiory numizmatyczne oraz fotokopie ważniejszych wydarzeń historycznych w Serocku. Zbiory te są zaakceptowane przez naukowców polskich.

Udział Towarzystwa w akcjach politycznych i kulturalno-oświatowych regionu i ogólnowojewódzkie:

1. 1000-lecie Serocka i 700-lecie Warszawy

2. 1000-lecie Zakroczymia

3. 700-lecie Nowego Dworu Mazowieckiego

4. XX rocznica wyzwolenia Warszawy.

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ ZAKROCZYMIA IM. JOACHIMA LELEWELA W ZAKROCZYMIU

Skład zarządu:

Piotr Zapart — przewodniczący, Warszawskie Zakłady Wyrobów Metalowych

Zbigniew Gaczkowski — wiceprzewodniczący, Prez. PRN w Nowym Dworze

Stanisław Klarzuk — wiceprze-

wodniczący, kierownik szkoły w Zakroczymiu

Józef Karnyski — wiceprzewodniczący, inż., kierownik Biura Projektów w Warszawie

Julian Bułhak mgr — skarbnik, Dyrekcja PKP w Warszawie

Irena Siwek — zastępca, Prez. MRN w Zakrocymiu

Czesław Salomonowicz — członek, rolnik

Stefan Stępiński — czł., prezes PZGS

Eugeniusz Szmec — czł., Drukarnia im. Róży Luksemburg.

Ilość członków: 9

Sekcje Towarzystwa (w stadium organizacji):

1. Kulturalno-oświatowa i historyczna

2. Prawno-organizacyjna

3. Imprez i rozrywek kulturalnych

4. Zaplecza gospodarczego.

Tematyka zebrań zarządu w roku 1964:

1. Sprawy organizacyjne

2. 900-lecie Zakroczymia.

Prace naukowo-badawcze podjęte przez Towarzystwo w roku 1964:

Udział Zakroczymia w walkach o wyzwolenie narodowe i społeczne.

Działalność kulturalno-oświatowa:
Odczyty:

O walkach z najeżdżcą hitlerow-

skim — prelegenci — b. więźniowie obozów hitlerowskich.

Imprezy okolicznościowe:

O martyrologii Polaków — uczczenie pamięci zamordowanych na terenie Zakroczymia przez hitlerowców.

Działalność muzealna, gromadzenie zbiorów:

„Kącik Muzealny” w opisie, fotografiach dokumentalnych, eksponatach i pamiątkach. Główną treścią ekspozycji — udział Zakroczymia w dwóch powstaniach warszawskich: powstanie w roku 1831 i powstanie z 1944 r., oraz pamiątki z wcześniejszego okresu — łącznie od napadów krzyżackich.

Udział Towarzystwa w akcjach politycznych i kulturalno-oświatowych regionu i ogólnowojewódzkie:

Towarzystwo Przyjaciół Zakroczymia przyjęło postawę akcji społeczno-politycznej po b. więźniach Twierdzy Zakroczymskiej, którzy dali swój wyraz w dziele utrwalenia władzy ludowej od 1945 r. — organizując Stowarzyszenie statutowe p.n. „Komitet Byłych Więźniów Twierdzy Zakroczymskiej”. Stowarzyszenie to istniało do 1949 r.

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ MIASTA MORDÓW W MORDACH

Skład zarządu:

Jerzy Dziedzic — prezes, Szkoła Zawodowa

Jan Drabarek — wiceprezes, Przychodnia

Helena Kalicka — sekretarz, Gminna Spółdzielnia

Marian Grzegorzczuk — skarbnik, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska

M. Chmielewski — członek, Gminna Spółdz.

Kazimierz Debski — czł., Szkoła Podstawowa

St. Chaciński — czł., MRN.

Ilość członków: 36

Sekcje działające:

1. Kulturalno-oświatowa

2. Etnograficzno-historyczna

3. Pracy społecznej.

Tematyka zebrań zarządu w roku 1964:

1. Przygotowanie programu do obchodów XX-lecia PRL

2. Mordy w podsumowaniu dorobku XX-lecia

3. Sprawa zabezpieczenia środków na dofinansowanie Domu Kultury.

4. Współpraca Towarzystwa ze Szkolnym Wojewódzkim Ośrodkiem Krajoznawczo-Turystycznym przy KOS w Warszawie

5. Udział w organizacji Zjazdu Wojewódzkiego Absolwentów SPR i PR w dniach 25—27 października 1964 r.

Prace naukowo-badawcze podjęte przez Towarzystwo w roku 1964:

Na pobojuwisku Jadźwingów — Stanisław Krzeski.

Działalność kulturalno-oświatowa:
Odczyty:

1. Kościół a państwo w przekroju historycznym — Tadeusz Cipkowski

2. Bieżąca polityka episkopatu polskiego — Tadeusz Cipkowski

3. Kodeks cywilny — Stanisław Kuciński

Imprezy okolicznościowe:

Akademia poświęcona XX-leciu PRL.

Działalność muzealna, gromadzenie zbiorów:

Towarzystwo gromadzi dokumenty i eksponaty dotyczące Podlasia i Mordów.

Udział Towarzystwa w akcjach politycznych i kulturalno-oświatowych regionu i ogólnowojewódzkie:

1. Kurs nauczycielski dokumentacji fotograficznej Podlasia oraz opracowanie trasy krajoznawczo-turystycznej szlakiem Jadźwingów

2. Wystawa dorobku rolniczego na Zjeździe Absolwentów SPR i PR.

TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW OŁTARZEWA W OŻAROWIE

Skład zarządu:

Wiktor Wiatrowski — prezes, Fabryka Kabli Ożarów

Michał Chrusiński — wiceprezes, PKP

Zygmunt Pyranowski — sekretarz, Fabryka Kabli

Franciszek Rapacz — skarbnik, Huta Szkła

Tomasz Komendarek — członek, Fabryka Kabli

Aleksander Sandomierski — czł., rolnik

Jan Ostrowski — czł., Huta Szkła

Jan Baran — czł., Zakłady Mecha-

niczne

Kazimierz Słomiński — Przewodniczący Komisji Rewizyjnej, emeryt

Tadeusz Gniazdowski — czł., PKS

Tadeusz Kochanowski — czł., Przemysł Terenowy.

Ilość członków: 73

Sekcje działające:

1. Zapaśnicza

2. Piłkarska

3. Ping-pongowa

4. Czytelnicza

5. Badań regionalnych

6. Opieki przyrodniczej.

Tematyka zebrań zarządu w roku

1964:

1. Sprawy gospodarcze i finansowe
2. Rozbudowa świetlicy i pomieszczenia sanitarno-higieniczne

3. Układanie planów pracy Towarzystwa

4. Organizacja imprez letnich na wolnym powietrzu

5. Porządkowanie alejek i uzupełnienie drzew w parku

6. Organizacja obchodów rocznic państwowych

7. Budowa budynku sanitarnego

8. Zagospodarowanie terenu i otoczenia świetlicy.

Działalność kulturalno-oświatowa:

Odczyty:

1. Lotnictwo — Kosmonauci ZSRR — płk B. D. Dostatni

2. Akcja „W” — dr Z. Rusakowski

3. Dorobek XX-lecia PRL — red. Leżański.

Imprezy okolicznościowe:

1. Wyzwolenie Warszawy i Pruszkowa

2. Międzynarodowy Dzień Kobiet

3. Święto Pracy

4. Święto Lasu

5. Dni Oświaty Książki i Prasy

6. 22 Lipca (zawody sportowe)

7. Obchody XX-lecia PRL

8. Wieczornice

9. Imprezy na SFOS.

Działalność muzealna, gromadzenie zbiorów:

Gromadzenie dokumentów i fotografii oraz map rejonu Ożarowa i Ołtarzowa odnośnie do historii osiedla.

TOWARZYSTWO KULTURALNE ZIEMI PUŁTUSKIEJ W PUŁTUSKU

Skład zarządu:

Serafin Bogdan — prezes, Prokuratura Powiatowa

mgr Jan Olczak — wiceprezes, radca prawny

dr Maksymilian Omelianowicz — wiceprezes, lekarz

Michalina Roubé — wiceprezes, urzędniczka

inż. Stanisław Czuliński, sekretarz
Krystyna Duszczyk — skarbnik, prac. umysłowa

Alina Nycz — członek, Biblioteka Powiatowa

Regina Bronowiecka — czł., Związek Cechów

Stanisława Nowotko — czł., Insp. Oświaty.

Ilość członków: 150

Sekcje działające:

1. Sekcja Przyjaciół Bibliotek Publicznych

2. Sekcja historyczna.

Tematyka zebrań zarządu w roku 1964:

1. Zebranie o charakterze organizacyjnym

2. Zebranie dotyczące organizacji Muzeum Historycznego

3. Zebranie omawiające organizację imprez o charakterze kulturalnym.

Prace naukowo-badawcze podjęte przez Towarzystwo w roku 1964:

Badania archeologiczne — opracowanie wstępne.

Działalność kulturalno-oświatowa:
Odczyty:

Udział Towarzystwa w akcjach politycznych i kulturalno-oświatowych regionu i ogólnowojewódzkie:

Czynne włączenie się do organizowania imprez rejonowych w ramach programu Frontu Jedności Narodu oraz organizowanie akcji pomocy władzom terenowym (wiosenne porządki, zbiórka złomu itd.).

1. Żeromski — dr Kądziała

2. Warsztat pisarza — J. Dobraczyński

3. Obrazy pułtuskie — mgr M. Ruszczyk

4. Podróż po ZSRR — red. Cieślak

5. Spotkanie z pisarzem — M. Warneńska

6. Spotkanie z pisarzem — R. Tabus

7. Spotkanie z plastykiem — B. Brzeziński.

Imprezy okolicznościowe:

1. Andrzejki na Kurpiach

2. Konkurs krasomówczy

3. Otwarcie muzeum

4. Z okazji Tygodnia Ziemi Zachodnich

5. Wieczór kultury i inne.

Działalność muzealna, gromadzenie zbiorów:

Wspólnie z Wydziałem Kultury WRN Towarzystwo zorganizowało Muzeum Historyczne, obecnie przekazało je MRN. Jedynie opiekuje się nim i gromadzi zbiory.

Udział Towarzystwa w akcjach politycznych i kulturalno-oświatowych regionu i ogólnowojewódzkie:

1. Wspólnie z Wydziałem Kultury PWRN w Warszawie zorganizowanie w Pułtusku Wystawy Malarskiej Bolesława Brzezińskiego i inne.

Działalność wydawnicza:

Towarzystwo uczestniczy w wydawaniu kwartalnika „5 Rzek”.

TOWARZYSTWO NAUKOWE PŁOCKIE W PŁOCKU

Skład zarządu:

Tadeusz Gierzyński mgr, prezes, adwokat

Kazimierz Askanas mgr, wiceprezes, adwokat

Jakub Chojnacki mgr inż. — wiceprzewodniczący MRN w Płocku

Franciszek Dorobek mgr — wiceprzewodniczący Prezydium MRN w Płocku

Mieczysław Sobociński — Przed. Robót Mostowych

Irena Nowak mgr — kier. Stacji Badawczej PAN

Józefa Rybińska mgr farmacji — Apteka w Płocku

Jan Wańkiewicz — kier. Ośrodka Propagandy KMiP PZPR

Wacław Sankowski mgr polonistyki — Liceum Jagiello

Józef Rytter mgr praw — dyr. Pł. Z-dów Przem. Ter.

Ilość członków: 156 zwyczajnych i 3 honorowych.

Sekcje działające:

1. Komisja Badań nad Powstaniem i Rozwojem Płocka

2. Sekcja nauk społecznych

3. Sekcja architektoniczno-urbanistyczna.

Tematyka zebrań zarządu w roku 1964:

1. Działalność naukowa — kontynuowanie badań słownictwa gwarowego

2. Działalność wydawnicza: „Notatki Płockie” i „Rocznik TNP”

3. Działalność odczytowa i wystaw

4. Działalność Biblioteki im. Zielińskich TNP

5. Opracowanie preliminarza budżetowego na rok 1965

6. Sprawy administracyjno-gospodarcze.

Sesje popularnonaukowe:

12 lutego 1964 r. — Konferencja poświęcona problemom gospodarki komunalnej i mieszkaniowej Płocka.

23 maja 1964 r. — Konferencja naukowa poświęcona wynikom badania zdrowotności ludności Mazowsza płockiego.

Prace naukowo-badawcze podjęte przez Towarzystwo w roku 1964:

Słownictwo gwarowe Mazowsza płockiego w granicach z XVI wieku.

Działalność kulturalno-oświatowa:
Odczyty:

1. O dawnej i nowej fotografii płockiej — mgr Kazimierz Askanas

2. Problemy komunalne — prof. dr Adam Ginsbert

3. „Sytuacja mieszkaniowa w Płocku i potrzeby mieszkaniowe w związku z rozbudową miasta” — prof. dr Adam Andrzejewski

4. „Rozwój historyczny, stan aktualny i perspektywy gospodarki komunalnej i mieszkaniowej w Płocku” — mgr inż. Jakub Chojnacki

5. „Mazowsze płockie w okresie rzymskim” — mgr Jerzy Pyrgała

6. „Polska literatura średniowieczna” — mgr Stanisław Kostanecki

7. „Uniwersytet Jagielloński i jego związki z Mazowszem płockim” — mgr Stanisław Kostanecki

8. „O własnej twórczości” — Marian Kubicki

9. „Działalność LSW” — Jan Dębski

10. „Z badań nad ludnością ziemi płockiej” — prof. dr Marcin Kacprzak

11. „Współczesne kierunki badań nad rozwojem dzieci” — dr med. Jerzy Serejski

12. „Niektóre wskaźniki demograficzne gromady Brudzeń pow. płocki” — lek. med. Antoni Święcicki

13. Początki okresu wczesnośredniowiecznego na Mazowszu” — mgr Wojciech Szymański

14. „Szkoła Płocka, jej nauczyciele i wychowankowie w latach 1180—1964 — mgr Stanisław Kostanecki

15. „Osiągnięcia Polski Ludowej

w środowisku Towarzystwa Naukowego Płockiego” — mgr Maria Kieffer-Kostanecka

16. „O rzeźbie współczesnej” — mgr Kazimierz Askanas

17. „Przemiany kulturalne ludności miast województwa warszawskiego” — mgr Irena Nowak

18. „Cybernetyka a niektóre zagadnienia biologii” — doc. dr Witold Gloksin.

Imprezy okolicznościowe:

Wystawy:

1. Płock dawny i nowy w fotografii

2. Rękopisy, druki i ilustracje ze zbiorów Biblioteki im. Zielińskich

3. Uniwersytet Jagielloński — Mazowsze płockie 1364—1964

4. Szkoła Płocka w latach 1180—1964

5. Rzeźba ceramiczna Hanny Głowczewskiej.

Działalność muzealna, gromadzenie zbiorów:

Działalność Biblioteki im. Zieliń-

skich TNP. Stan opracowanego księgozbioru — 99 840 woluminów, zbiory nie opracowane circa 12 000 woluminów. Liczba udostępnionych zbiorów — 18 286 jednostek, liczba odwiedzin w pracowni Biblioteki TNP — 6 625; załatwiono kwerend i informacji — 1 830.

Udział Towarzystwa w akcjach politycznych i kulturalno-oświatowych regionu i ogólnowojewódzkie:

1. W konferencjach Komitetu Ba-dań Rejonów Uprzemysławianych

2. W obchodach XX-lecia PRL i 1000-lecia Polski

3. W konferencjach Wojewódzkiego Komitetu Frontu Jedności Narodu

4. W konferencjach Miejskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu

5. Wszystkie wycieczki zagraniczne działaczy politycznych i kulturalnych przybywające do Płocka odwiedzały Towarzystwo i Bibliotekę TNP.

Działalność wydawnicza:

Notatki Płockie (nry 27/28, 3/29 i 4/30) — arkuszy wydawniczych 11,5.